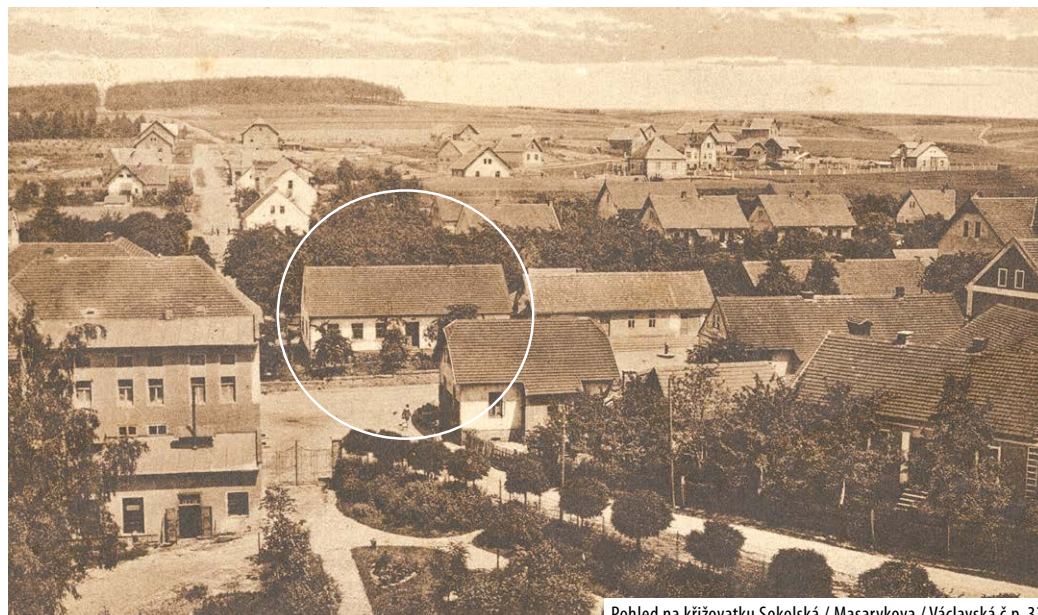

Historie Velkopopovicka: Domovník

Václavská č.p. 33 Kateřina Kapalová a Václava Zimová, redakce

Už více než dva roky společně procházíme historické domy Velkých Popovic. Impulsem pro toto putování byla soukromá sbírka historických pohlednic, texty sesbírané z historických pramenů (J. A. Sedlák) a zapsaného vyprávění pamětníka pana Františka Čelikovského.

Pohled na křižovatku Sokolská / Masarykova / Václavská č.p. 33

U Hynků, ulice Václavská č.p. 33

Dům se nachází proti hostinci U České koruny. Václav Laštovka, rolník z Pesan, který zůstal v Popovicích po vystěhování okolí Sedlčan a Neveklova a koupil domek č.p. 33 po staviteli Špačkovi. V bývalé „židovně“ pak byla strojní traktorová stanice a po jejím zrušení hospodářství státního statku. Dům byl původně přízemní se sedlovou střechou a taškovou krytinou.

Později zde bydlela rodina Hynkova, která mívala 1 nájemníka. Starý pan Hynek nosil vysoké boty a stále kouřil fajfku. Byl to sadař, v zimě pletl košíky, dělal košťata a sadařské žebříky. Hynkovi měli tři syny: Josefa, Václava a nejmladšího Jana, který se učil ševcem. Josef v 19 letech se zastřelil loveckou flintou na zahradě. Jan se oženil do Dubin a poměrně mladý zemřel. Nejdéle žil Václav, který byl zaměstnan v Praze na Hlavní poště. Byl také italským legionářem v 1. sv. válce a dožil se více než 80 let.

Za manželku měl Růženu Coltovou, která sloužila u stavitele Špačka. Měli dceru Růženu a syna Václava. Růžena si vzala pana Sedláčka a měli dvě dcery, z nichž jedna byla Jitka, později provdaná Junková. Junkovi si starý domek zmodernizovali a dnes je v něm mateřská škola Preschool activity. ■

Z historie domu:

1920 – stavba chlévů

1933 – úplná přestavba a nástavba Františkem Kellnerem

Příště: Dům č.p. 34

VÝSTAVA HISTORICKÝCH FOTOGRAFIÍ SE PŘESOUVÁ!

Od září bude k vidění v prostorách Vzorné lidové knihovny. Přijďte se podívat na znovuotevření dne 21. září (viz pozvánka na str. 21).

Zahradnické okénko: Bludné kameny

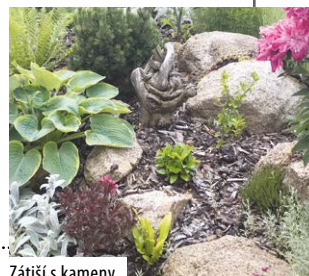
Vyzkoušela a sepsala Dana Šinknerová

Dnes se zaměřím na tzv. bludné balvany. Nejpůsobivější jsou kameny s patinou lišejníků, zapuštěné asi 10 cm do trávnickové plochy. Přírozenější je přidat k jednomu velkému dva menší. Kamenů by měl být lichý počet – tři, maximálně pět.

Pořízení velikého kamene není levnou záležitostí, výsledek ale stojí za to. Na Velkopopovicku je častou horninou žula a diorit, proto byste měli použít je. Strohlost kamenů vhodně doplňují některé rostliny. Hodí se např. borovice kleč (*Pinus mugo*), japonské javory (*Acer*), azalky (*Azalea*), okrasné trávy a kapradiny,

šušarda (*Liatris*), bohyška (*Hosta*) a spouta dalších. Jejich výběr záleží na světelných podmínkách. Abyste zabránili růstu plevelů, je dobré plochu mezi vysazenými rostlinami pokrýt mulčem. Nejvhodnější je štěr, nejlépe stejného druhu jako jsou kameny. Pokud máte bludné balvany na zastíněném místě, můžete jako mulč použít i kůru nebo štěpku. Vyvarujte se ale barevným druhům, které se objevují v nabídce některých prodejců.

Příště nashledanou. ■

Zátíší s kameny

VELKOPOPOVICKO
PODROBNĚ ZAOŠTŘENO

Jižním okrajem zasahuje obec Velké Popovice do Přírodního parku Velkopopovického. Ten byl vyhlášen v roce 1993 na ploše 22 km². Jedná se o jednu z nejpůvodnějších krajín východního okraje Prahy. Jde převážně o zalesněný kopcovitý terén. Typické jsou dubové lesy a remízky s žulovými balvany, kamenitá a členitá krajina s mnoha rybníky. Osa území je tvořena Krivoveským a Mokřanským potokem. Do krajiny jsou zasazeny vesnice podhorského typu, které často tvoří jen osady se sotva dvaceti domky. Zajímavá je i zachovalá zemědělská architektura, např. 300 let starý špejchar v Křivé Vsi. Územím prochází naučná stezka „Krajinou barona Ringhoffera“.

Obec Velké Popovice

Rozloha činí 1562 ha a sdružuje přilehlé obce Brtnice, Dub, Dubiny, Krámský, Klenové, Křivá Ves, Lojovice, Mokřany a Řepčice.

První zmínka o Velkých Popovicích není přesně datována, mluví se o osadě s názvem Adamovice. První záznam o osadě a farnosti je z roku 1332. Zajímavostí je, že v roce 1400 připadla osada přímo králi Václavovi a jejím patronem byl Jan z Popovic. V listopadu roku 1420 popovickou tvrz, která stála pravděpodobně na Dalešce, dobyli husité. Tehdejší majitel Popovic Jiří z Krejřtanu postavil roku 1560 tvrz novou, a to na místě dnešní nejstarší budovy pivovaru. Traduje se, že už tehdy se tam vařilo pivo. Kroniky praví, že pod novou tvrzí vedly chodby až na Dalešku. V roce 1870 koupil panské državy Velké Popovice František Ringhoffer a začal rozvíjet průmyslovou výrobu. Roku 1874 dostavěli jeho synové zdejší pivovar. Pivo pod značkou Velkopopovický Kozel se zde vaří dodnes a každoročně se v pivovaru koná slavnost Den Kozla, na kterou se sjíždějí tisíce návštěvníků.

Významnou památkou je Kostel Panny Marie Sněžné. Byl postaven na přelomu 13. a 14. stol. a svou barokní podobu získal v roce 1690 za správy řádu Benediktýnů. V roce 1897 byla loď kostela prodloužena. Hlavní oltář pochází z roku 1861 a je v novorománském stylu. V roce 2002 byl při rekonstrukci omítek objeven zazděný portál. Do dnešní podoby se zachovala severní zeď, jižní část s portálem a přízemní věže. Chloubou kostela jsou varhany, vyrobené roku 1897. Před kostelem stojí pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1831. Hluboko do historie sahá i vznik popovické školy, první zmínka o škole je již v roce 1675.

LÉTY OVĚŘENO aneb jak na to

Při pořízování velkých kamenů – pokud nejsou na zahradě původní – platí, že je „jiná huba holé neštěstí“. Můžete se porozhlédnout po některém z bývalých lomů a osobně se domluvit s majiteli. Totéž platí o kamenech, které byste si vyhlédli někde v okolí. Myslete i na to, že nejdražší není kámen samotný, ale jeho přeprava. A tady se počítá každý kilometr. Umístění kamen tak, aby vypadal, že je v zahradě od nepaměti, není jednoduché. Před zapuštěním do země zhruba o 1/4 je třeba objevit tu nejpůsobivější stranu. Přesné umístění a natočení si raději dobře promyslete předem. Skutečný kámen se bude těžko několikrát otáčet nebo posunovat jinam. ■